

מצותו ומועלים בו, וְהָרִי תְרוּמַת הַדֶּשֶׁן, דְּנִעְשִׂית מִצְוֹתָהּ, שהמצוה
 היא להרים גחלים מעל המזבח ולהניחם על הארץ במקומם סמוך
 למזבח, וְאֵף עַל פִּי כֵן מוֹעֲלִין בָּהּ, וכמו שתדרוש הגמרא להלן, ואם
 כן נלמד משם שאף בקטורת שעלתה תמרתה יש בה משום מעילה.
 מתרצת הגמרא: אין ללמוד מתרומת הדרן לכל מקום, מִשּׁוּם דִּהְיוּ
 תְרוּמַת הַדֶּשֶׁן וּבְגָדֵי כְהוֹנֵה שְׁנֵי כְתוּבִים הַפְּאִים בְּאֶחָד, שמשנייהם
 אסרה התורה ליהנות אף אחר שנעשית מצותם, וְכָל שְׁנֵי כְתוּבֵי
 הַפְּאִין בְּאֶחָד אֵין מְלַמְדִים.
 ממשיכה הגמרא ומקשה: הִנֵּי הָא – תירוצ זה נח ומוכן לְרַבְנָן,
 הסוברים שבגדי כהונה אסורים בהנאה אף לאחר שנעשית מצותם,
 אֲלָא לְרַבֵּי דוֹקָא הַסוּבֵר שְׁהֵם מוֹתֵרִים בְּהֵנָּה, מֵאִי אִיבָא לְמִימֵר –
 מה יש לומר בישוב הקושיא, מדוע אין לומדים מתרומת הדרן לכל
 מקום, שיש מעילה אף בדבר שנעשית מצותו. ומביאה הגמרא את
 מחלוקתם: דִּתְנִינָא, נאמר בפסוק לגבי בגדי כהונה (ויקרא טו כב) וְכָבֵד
 אֶהְרֶן אֶל אֱהָל מוֹעֵד וּפְשַׁט אֶת בְּגָדֵי הַבֵּד אֲשֶׁר לְבָשׁ בְּבָאוּ אֶל הַקֹּדֶשׁ
 וְהִנִּיחִם שָׁם, ופסוק זה מְלַמֵּד שְׁבָגִים אֵלוּ מְעוּנֵין גְּנִיזָה, לפי שאסור
 ליהנות מהן. רַבֵּי דוֹקָא אָמַר, בְּשִׁירֵין הֵן לְבָהֶן הִירִיבִין, ולא נאסרו
 בהנאה, וְזֵה תְלַמֵּד לֹאמֵר – מה השמיענו הפסוק בלשון וְהִנִּיחִם
 שָׁם, שְׁלֵא שְׁתַּמְשׁ בָּהֶן הַכֹּהֵן הַגְּדוֹל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים אַחֲרָי. ועל כל
 פנים לדברי רבי דוסא נמצא שרק בתרומת הדרן אסרה התורה שיש
 מעילה לאחר שנעשית מצותה, ומדוע לא נלמד משם לכל מקום,
 שיש מעילה בדבר שנעשית מצותו.
 מתרצת הגמרא: מִשּׁוּם דִּהְיוּ תְרוּמַת הַדֶּשֶׁן וְעִגְלָה עֲרוּפָה שְׁנֵי
 כְתוּבֵין הַפְּאִין בְּאֶחָד, שאף עגלה ערופה אסורה בהנאה לאחר
 שנעשית מצותה (וכמבואר להלן), וְכָל שְׁנֵי כְתוּבֵין הַפְּאִין בְּאֶחָד,
 אֵין מְלַמְדִין.
 הגמרא מבארת תעה מנין לנו שדברים אלו אסורים בהנאה אף
 לאחר שנעשית מצותן. מבררת הגמרא: תְרוּמַת הַדֶּשֶׁן, מֵאִי הִיא –
 היכן התבאר שהיא אסורה בהנאה לעולם. מבארת הגמרא: דִּתְנִינָא,
 נאמר בפסוק (ויקרא א) וְהָרִים אֶת הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת הָעֵלֶה
 עַל הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוּ אֲצֵל הַמִּזְבֵּחַ, ופסוק זה מְלַמֵּד שְׁאוֹתֵם גַּחְלִים
 שְׁנִיטְלִים בְּתֵרוּמַת הַדֶּשֶׁן, מְעוּנֵין גְּנִיזָה, שמשמעות לשון 'ושמו' הוא
 שישארו מונחים וגנוחים שם.
 ממשיכה הגמרא ומבארת: עִגְלָה עֲרוּפָה, מֵאִי הִיא – מהיכן למדנו
 שהיא אסורה בהנאה, דִּתְנִינָא בְּרִייתָא, נאמר בפסוק (דברים כא ד)
 וְעֲרַפּוּ שָׁם אֶת הָעִגְלָה בְּנַחֲלָיָה (מְלַמֵּד שְׁמִעוּנֵין גְּנִיזָה), ומלשון
 וְעֲרַפּוּ שָׁם, יש ללמוד שיש להשאירה שם, ולקובריה שם לעולם, לפי
 שאסורה בהנאה.
 הגמרא מבארת את הסוגיא אף למאן דאמר ששני כתובים הבאים
 כאחד מלמדים. אומרת הגמרא: וְאֵף לְמַאֵן דְּאָמַר שֶׁבֶל תְּרוּמַת
 כּוֹלֵה שְׁנֵי כְתוּבֵין הַפְּאִים בְּאֶחָד מְלַמְדִין, מכל מקום הָכֵא – כאן,
 וְדַאי אֵין מְלַמְדִין, והטעם לכך, מִשּׁוּם דִּהְיוּ תְרֵי מִיעוּבֵי – כיון ששני
 מקומות אלו שאמרה בהם התורה שיש איסור הנאה בדבר שנעשית
 מצותו, נכתבו בתורה בלשון שממעטת דברים אחרים, בְּתֵרוּמַת
 הַדֶּשֶׁן כְּתִיב (ויקרא א) וְשָׂמוּ אֲצֵל הַמִּזְבֵּחַ, ויש לדייק שרק הִרִיבִין – דבר
 זה, תרומת הדרן, אֵין – אכן יש בו איסור הנאה אף לאחר שנעשית
 מצותו, אבל מִיָּדִי אַחֲרֵינָא – דברים אחרים, לֹא. וכן גְּבִי עִגְלָה
 עֲרוּפָה יש מיעוט, דְּכֵתִיב (דברים כא א) הָעִגְלָה הָעֲרוּפָה, ויש לדייק
 שרק אותה עגלה ערופה, אֵין – אכן יש בה איסור הנאה אף שנעשית
 מצותה, אבל מִיָּדִי אַחֲרֵינָא, לֹא.
 נאמר בתורה בפרשת הכנת הקטורת, (שמות לז-לח), וַיֹּאמֶר ה' אֶל
 מֹשֶׁה קַח לָךְ סַמִּים נָטָף וְשַׁחֲלַת וְחִלְבֵנָה סַמִּים וּלְבָנָה וְזֶה בְּדָבָר
 הַזֶּה, וְעֲשִׂית אֹתָהּ קִטְרֵת רִקַח מְעֻשָׂה רִוְקַח מְמֻלָּח טָהוֹר קִדְשׁ,
 וְשַׁחֲקַת מִמֶּנָּה הִרֵק וְנִתְתָּה מִמֶּנָּה לְפָנַי הַעֲדַת בְּאֵהָל מוֹעֵד אֲשֶׁר אֲנֹכֵךְ
 לָךְ שִׁמְהָ קִדְשׁ קִדְשֵׁי תְהִיָּה לָכֶם.
 הגמרא מביאה ברייתא המבארת את אופן הכנת הקטורת: תִּנּוּ רַבְנָן,
 פִּיפּוּם הַקְּטֹרֶת – כתישת ותיקון הסממנים להכנת הקטורת וערוכן
 יחד, כיצד היא נעשית, הַצִּירִי, וְהַצִּיפּוּן, היא ה'שַׁחֲלַת' המוזכרת

בְּבוּאָה (לְכַבּוּאָה) דְּכַבּוּאָה – אם הוא רואה צל לצילו, נִדְעָה דְאֵתִי
 לְבִיתִיהּ – ידע שיחזור לביתו לשלום.
 דוחה הגמרא את העצה האחרונה: וְלֹא מִלְתָּא הִיא – ואין ראוי
 לעשות כן, כיון שאף אם לא יראה את צל צילו יתכן שיחזור לשלום,
 אֶךְ דִּילְמָא תְּלִשָׂא דְעֵתִיהּ – שגא תחלש דעתו מחמת שלא יראה
 את צל צילו, ומתוך כך שחלשה דעתו, מִתְרַע מְוֹלָה – ירע מזלו,
 ואכן יארע לו אסון ולא יחזור לביתו. ואם לא היה עושה כן ולא
 היתה דעתו נחלשת, היה חוזר לביתו.
 הגמרא מביאה דברים נוספים שיש לעשותם משום סימן: אָמַר אֲבִינִי,
 הַשְׂתָּא דְאָמַרְת סִימְנָא מִלְתָּא הִיא – עתה, שאתה אומר שיש ממש
 בסימנים, יְהֵא רִגְלִי אֵינִישׁ לְמִיבֵל רִישׁ שְׂתָא – יהא אדם רגיל
 לאכול בראש השנה מאכלים אלו, קָרָא – דלעת, וְרִבְנָא – עשב
 ששמו 'תִּלְתָּן', בְּרֵתִי, סִילְקָא – תרדים, וְתַמְרֵי – ותמרים, והטעם
 בהם, יש מהם מחמת שהם גדלים מהר, והוא סימן טוב, ויש מהם
 שהם מתוקים, והוא סימן שתהא השנה מתוקה.
 הגמרא מביאה דברים נוספים שיש בהם משום סימן: אָמַר לְהוּ רַב
 מִשְׁרָשָׂא לְבָנֵיהּ – [לבניו], כִּי בְעֵיתוּ לְמִיּוֹל לְמַגְמַר קַמִּיהּ רַבְכּוֹן –
 כשאתם רוצים ללכת ללמוד מרובכם, גְּרוּסוּ מְעִיקְרָא מְתַנִּיתִין –
 תלמדו תחילה את המשניות, וְהָדַר עוּלוּ קַמִּי רַבְכּוֹן – ואחר כך
 תלכו לפני רבכם, כּוּדִי שְׁתּוּכְלוּ לְהַקְשׁוֹת קוּשְׁוֹת וְלִהְבִּיא רֵאיוֹת
 לדבריו. וְכִי יִתְבַּיְתוּ קַמִּי רַבְכּוֹן – וכשאתם יושבים לפני רבכם, הָוּוּ
 לְפּוּמִיהּ דְּרַבְכּוֹן – הסתכלו בפיו, שְׁנֵאמַר (ישעיה ל א) וְהָיוּ עֵינֵיךְ
 רֹאאוֹת אֶת מוֹרֵיךְ. וְכִי גְרִיסִיתוּ שְׁמַעְתָּא גְּרוּסוּ עַל מִיָּא – וכשאתם
 עוסקים בלימודכם, לימדו על מקום נהר של מים, דְּכִי יִרְבִּי הַמַּשְׁכִּי
 מִיָּא תַּמְשׁוּדְ שְׁמַעְתָּבוֹן – שכמו שנמשכים המים כך יתארך ויצליח
 תלמודכם.
 דבר נוסף אמר להם רב משרשיא: אֲקִילְךְ דְּמָתָא מַחְסִיָּא – מוטב
 שתלכו לדור על האשפות של העיר מתא מחסיא, וְלֹא אֲפַרְנֵי
 דְּפּוּמְבִדִיתָא – ולא תגורו על הארמונות של העיר פומבדיתא, לפי
 שאנשי פומבדיתא היו ליסטים.
 ועוד אמר להם: טַב גִּילְדָנָא סִרְיָא לְמִיבֵל – טוב לאכול דג קטן
 ומוסרח, מְבוֹתָתָא – מלאכול כותה, שהוא מין מאכל העשוי מפת,
 וּמִי חֵלֵב בְּשׁוּאָרִים לאחר עשיית הגבינה, ומלח, דְּרַבֵּי בִּיפִי – ואפילו
 כותח משובח וחזק שמשבר את האבן כששופכים אותו עליה, מכל
 מקום לא טוב לאכול ממנו, שהרי אמרו בפסחים (מב) שהכותח
 מטמטם את הלב, ומסמא את העינים ומכחיש את הגוף.
 הגמרא חוזרת לענין משיות המלכים ומביאה מימרא בענין זה: נאמר
 בשירת חנה, (שמואל א ב א) וְתִתְפַּלֵּל חַנָּה וְתֹאמַר עֲלֵי לִבִּי בַּה' רַמָּה
 קָרְנֵי בַּה', אמרה חנה לשון רַמָּה קָרְנֵי, והיינו קרן של שמן, וְלֹא
 רַמָּה פְּכִי, והיינו פך שמן, לפי שהקרן חשובה מהפך, שהרי דוד
 ושלמה שִׁנְמַשְׁחוּ בְּקֵרֶן, נִמְשְׁכָה מְלִכּוּתָהּ לעולם, אבל שְׁאוּל
 המלך, וְיֵהוּא בֶן נִמְשֵׁי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, שִׁנְמַשְׁחוּ מִן הַפֶּדֶר, לֹא נִמְשְׁכָה
 מְלִכּוּתָהּ.
 שנינו במשנה: שלשים ושש כריתות וכו', הַמַּפְטָם אֶת הַקְּטֹרֶת.
 מביאה הגמרא ברייתא בענין זה: תִּנּוּ רַבְנָן, הַמַּפְטָם – [מכין] אֶת
 הַקְּטֹרֶת כּוּדִי לְלַמֵּד בָּהּ – להתלמד בדרך הכנתה, או כּוּדִי לְמִסְכְּרָה
 לְצִיבוּר, פְּטוּר. אֶךְ אִם עָשָׂה כֵן כּוּדִי לְהִרִיחַ בָּהּ, חֵיב. וְהַמְרִיחַ בָּהּ
 – המריח קטורת של ציבור, פְּטוּר, אֲלָא שְׁמַעְלָא.
 תמדה הגמרא: וּמִי אִיבָא – וכי יש מעילה [בכרית], וְהָאֵמַר רַבֵּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן פּוּי, אָמַר רַבֵּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי, מִשּׁוּם בַּר קַפְרָא, קוּל –
 שמיעת כלי השיר בבית המקדש, וּמְרָאָה – הנהגה מראית יופי
 ההיכל, וְרִיחַ – הנהגה מריח הקטורת, אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם מְעִילָה, ומדוע
 אמרה הברייתא שהמריח בקטורת מעל.
 מתרצת הגמרא: רִיחַ, רק אחר שתעלה תמרתו [–עמוד העשן] אֵין
 בּוֹ מִשּׁוּם מְעִילָה, והטעם לכך, [שְׁתַּרְיָ] אֵין לָךְ דְּבַר, שהוא אחר
 שְׁנַעְשָׂה מִצְוֹתָהּ, וּמוֹעֲלִין בּוֹ, לכך אחרי שעלתה תמרתו, מותר
 להריח בו, אבל קודם לכן יש בהרחת הקטורת משום מעילה.
 מקשה הגמרא: אֲלָמָּה לֹא – מדוע אתה אומר שאין דבר שנעשית

1 בתורה, וְהִחַלְתֶּנּוּ, וְהִלַּכְתֶּנּוּ, כל אלו מביא במשקל [של] שְׂבָעִים
 2 (של) שְׂבָעִים מִנֶּה לכל אחד מהם, וארבעה אלו הם הסממנים
 3 המוזכרים בתורה בפירוש, עתה מביאה הברייתא את אותם סממנים
 4 הכלולים בלשון 'סמי' שכתבה התורה, מִזֶּרֶם, וְקִצְעָה, שזוהו שורש
 5 עשב ששמו 'קידה' המוזכר בתורה לגבי שמן המשחה, שִׁיבֹלֶת נָרָה,
 6 וְכַרְבּוֹם, מביא מהם במשקל שְׂשֵׁה עֶשֶׂר שֶׁל שְׂשֵׁה מִנֶּה לכל
 7 אחד מהם. הַקִּשְׁטָה, מביא ממנו בשיעור שְׁנַיִם עֶשֶׂר מִנֶּה. ברשם
 8 ששמו קִילוּפָה, מביא ממנו בשיעור שְׁלֹשָׁה מִנֶּה. וְקִנְמוֹן, תְּשַׁעָה
 9 מִנֶּה. אלו הם אחד עשר סממני הקטורת.
 10 ממשיכה הברייתא ומונה דברים נוספים שאינם חלק מסממני
 11 הקטורת, אך היו נצרכים לה: בִּזְרִית – עשב שעושים ממנו סבון הבא
 12 ממקום ששמו בְּרִשְׁיָה, מביא בשיעור תְּשַׁעָה קִבֵּין. יִין קְפָרִיסִין –
 13 יין הבא ממקום ששמו קפרס, סְאִין תְּלִתָּא וְקִבֵּין תְּלִתָּא – שלש סאים
 14 ושלשה קבין, וְאֵם אֵין לוֹ יִין קְפָרִיסִין, מביא חֲמֵר חִירְרִין עֲתִיק –
 15 יין לבן ישן וְמִלַּח סְדוּמִית – מלח הבא מסודום, בשיעור רֹבַע קֶבֶץ,
 16 שהם מועילים במקום יין קפריסין. וכן מביא עשב ששמו מַעֲלָה עֶשֶׂן,
 17 בשיעור כֶּל שְׁהוּא, ואפילו מועט ביותר, כדי שיעלה העשן זקוף
 18 כמקל. רַבִּי נִתָּן אֹמֵר, מביא אֶף בִּישַׁת חִירְרִין – עשב הגדל על שפת
 19 הירדן, בשיעור כֶּל שְׁהוּא, כדי לשרות בו את הצפורן.
 20 ממשיכה הברייתא ואומרת: וְאֵם נִתָּן כֶּה – [בקטורת] דְּבִשׁ, פְּסָלָה,
 21 שנאמר (ויקרא ב' א) 'כִּי כֹל שֶׂאֵר וְכֹל דְּבִשׁ לֹא תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ אִשָּׁה לַה'.
 22 וְאֵם חִיסָר אַחַת מִכָּל סְמָמִינָה, ונכנס עמה ביום הכפורים לקדש
 23 הקדשים, חִיִּיב מִיתָה, שנאמר (ויקרא טו ב'ג) 'בְּזֹאת יָבֵא אֲהָרֹן אֶל
 24 הַקֹּדֶשׁ וְגו', וְגַמְלָא חֲפָנָיו קִטְרַת סָמִים דְּקָה וְגו' וְלֹא יָמוּת, נמצא
 25 שהדו"ר להכנס לקדש הקדשים בלא להתחייב מיתה הוא רק על ידי
 26 הבאת הקטורת כדונה, וְאֵם חִיסָר אַחַת מִכָּל סְמָמִינָה, נמצא שנכנס
 27 לקדש הקדשים ללא קטורת, וחייב מיתה.
 28 מבארת הברייתא מה הוא 'צרי': רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר, הַצְרִי הַמוּזְכָּר
 29 בתורה, אֵינּוּ אֶלָּא שְׂרָף [הַנְּנוּחָף] מַעֲצֵי הַקִּקְפָּה – מעצמי הנקראים
 30 קטף.
 31 מבארת הברייתא מדוע מביאים סממנים מסוימים: 'בִּזְרִית בְּרִשְׁיָה'
 32 מובאת, כיון שְׂשֵׁפִין – מושחים בָּהּ אֶת הַצִּיפּוֹרָן, בְּדִי שְׁתֵּהָא נָאֵה,
 33 לפי שצבע הצפורן הוא שחור, ועל ידי משיחת הבורית נעשית נאה.
 34 וְיִין קְפָרִיסִין מובא, כיון שְׂשׁוּרִין בּוֹ אֶת הַצִּיפּוֹרָן, בְּדִי שְׁתֵּהָא עוּהָ
 35 – שיהא ריחה חזק, מסיימת הברייתא: וְהִלָּא מִי רְגָלִים יָפִין לָהּ
 36 לצפורן, שתהא עוה, יותר מִיין קפריסין, ומדוע אין מביאים אותם,
 37 אֶלָּא, שְׂאִין מְכַנְּסִין מִי רְגָלִים לְמַקְדָּשׁ – לעזרה, ששם היו מפטמים
 38 את הקטורת, שאין זה כבוד למקדש.
 39 אומרת הגמרא: הדין האמור, שאין משתמשים במי רגלים להכנת
 40 הקטורת משום שאין מכניסים אותם למקדש, מְסִיעֵ לִיהָ לְרַבִּי יוֹסִי
 41 בְּרַבִּי חֲנִינָא, דְּאָמַר שֶׁהַפְּטוֹק (שמות ל' א) 'קִדְשׁ הָיָא קִדְשׁ תַּהֲיָה לְכֶם'
 42 בא ללמד שְׁכָל מַעֲשֵׂיָהּ – כל המעשים ששייכים להכנת הקטורת,
 43 ואפילו אותם של הכנת הסממנים, לֹא יְהוּ אֶלָּא בְּקִדְשׁ – בעזרה,
 44 שאם לא כן היה ניתן לשרות את הצפורן במי רגלים בלא להביאם
 45 לעזרה, ורק אחר כך להכניסם לעזרה.
 46 מקשה הגמרא על דברי רבי יוסי ברבי חנינא: מִיתִיבִי, שנינו במשנה
 47 (שקלים פ"ד מ"ח), אדם הַמְקַדֵּשׁ אֶת כָּל נִכְסָיו, וסתם 'הקדש' הוא לבדק
 48 הבית, וְהָיוּ בְּהֵן דְּבָרִים הֲרָאוּיִן לְקִרְבָּנֹת הַצִּיפּוֹרָן, אֲךָ אֵי אִפְשָׁר
 49 להקריבם כיון שקרבנות ציבור צריכים לבוא דוקא מתרומת הלשכה,
 50 שזוהו ממון שנתרם מכל ישראל, יִתְּנוּ לְאוּמָנִין בְּשִׁבְרָן, ולהלן
 51 יבואר לאילו אומנים הכוונה. וקשה, הֲנִי 'דְּבָרִים הֲרָאוּיִן לְקִרְבָּנֹת
 52 הַצִּיפּוֹרָן' מֵאֵי נִינְהוּ – מה הם, אֵי בְּהֵמָה וְהָיָה, תִּנְאָ לִיהָ – הרי שנה

53 התנא במשנה שאחריה את דין הבהמה, שנמכרים לעולות ושלמים,
 54 וקרבנות אלו ראויים גם ליחיד וגם לציבור. וְאֵי מדובר בִּיְנֹת שְׂמָנִים
 55 וְסִלְתָּוֹת, הרי גם דברים אלו תִּנְאָ לִיהָ – שנאם התנא במשנה שם
 56 (פ"ד מ"ח), ואף הם ראויים גם ליחיד. אֶלָּא לָא – ודאי כוונת המשנה
 57 לקְמָרָת, שהיתה ברשות המקדיש, ועל זה אמרה המשנה שזוהו דבר
 58 'הראוי לציבור', ומוכח שקטורת אינה צריכה להיעשות בעזרה, אלא
 59 באה מן החולין, ונעשית בחוץ.
 60 מתרצת הגמרא: אָמַר רַבִּי אוֹשְׁעִיא, המשנה עוסקת בְּאוֹתָהּ קטורת
 61 הַנִּתְּנָה לְאוּמָנִים בְּשִׁבְרָן, שהיא ברשות הדיוט. הַתְּנִיָּא בְּבִרְיָתָא,
 62 מוֹתֵר וְ– שארית [הקְמָרָת], שהיתה נשאת בסוף חודש אדר, שהרי
 63 מניסן ואילך יש להביא קטורת מהתרומה של השנה החדשה, מָה
 64 הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ, מאחר ואינה ראויה להקטרה, אֲךָ אֵי אִפְשָׁר
 65 להשתמש בה לצורכי בדק הבית, כיון שכל דבר הראוי למזבח, אינו
 66 יוצא מידי מזבח לעולם, ולכן תחילה הָיוּ מְפָרְשִׁין (ממנה) מעות
 67 מבדק הבית לשִׁבְרָן הָאוּמָנִין הַעוֹסְקִים במלאכת בדק הבית, וּמְחַלְלִין
 68 אוֹתָהּ – את הקטורת שנשארה על אותם מְעוֹת הָאוּמָנִין, וְנִתְּנִין
 69 אוֹתָהּ – את מותר הקטורת לְאוּמָנִין בְּשִׁבְרָן, וְאַחֲרֵי שִׁיצָא הקטורת
 70 לחולין, הוֹזְרִים וְלוֹקְחִין [– קונים] אוֹתָהּ מֵהָאוּמָנִים מְמַעֵת של
 71 תְּרוּמָה חֲדָשָׁה, ואז ניתן להקטירה. ועל אופן מעין זה אמרה המשנה
 72 שאם קיבל אחד האומנים את הקטורת ועדיין לא הספיקו לקנותה
 73 ממנו, הקדיש את כל נכסיו, יתנוה לאומנים בשכרם.
 74 מקשה הגמרא על תירוץ זה: מִתְּקִיף לָהּ רַבִּי יוֹסֵף, כיצד ניתן לומר
 75 שמדובר במשנה במותר הקטורת, ועל זה אמרה המשנה שינתן
 76 לאומנים, וְהָאֵא בְּבוֹלְהוּ מוֹתְרוֹת – והרי בכל השאריות שנימנו
 77 במשניות, כגון של יין ובהמות, תִּנְיָ – שנינו שלאחר שנותנים אותם
 78 לאומנים בשכרם 'חוזרין וְלוֹקְחִין אוֹתָהּ מֵתְרוּמָה חֲדָשָׁה', וְאֵילוּ
 79 הַבָּא, לגבי אותו אדם שהקדיש את נכסיו, לֹא תִנְיָ – לא שנינו כן,
 80 אלא רק שיתנוה לאומנים בשכרם, ומוכח שלא מדובר בשיירי
 81 הקטורת, אלא בקטורת של יחיד שנעשתה בחולין ולכן לא קונים
 82 אותה ממנו, ואף ע"פ כל מכנה אותה המשנה כ'ראויה לציבור',
 83 ושלא כדברי רבי יוסי ברבי חנינא שקטורת צריכה להיעשות דוקא
 84 במקדש.
 85 רב יוסף מתרץ את הקושיא על רבי יוסי ברבי חנינא באופן אחר: אֶלָּא
 86 אָמַר רַבִּי יוֹסֵף, באותה משנה העוסקת באדם שהקדיש את כל נכסיו,
 87 מדובר בְּאֶחָד מִסְּמָמֵי תְּקִמְרָת שהיו ברשותו, ועל זה אמרה המשנה
 88 שכיון שאי אפשר להשתמש בזה לצורך הקטורת, לפי שהקטורת
 89 צריכה לבוא משל ציבור, נותנים אותה לאומנים בשכרם.
 90 הגמרא מביאה ברייתא המבארת את משקל הקטורת שהיו מכינים
 91 בכל שנה: תִּנְוּ רַבֵּן, הַקְמָרָת שִׁבְבִית הַמְּקֹדֶשׁ הִיתָה נְעֻשִׁית בשיעור
 92 של שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים וּשְׁמוֹנֶה מִנֶּה, שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה
 93 הָיוּ בְּנֵי יְמֹת הַחֲמָת, שבכל יום היו מקטירים חצי מנה בבוקר וחצי
 94 בין הערביים, ועוד שְׁלֹשָׁה מִנִּין יִתִּירִין היו עושים, שְׁמֵחֵן מְכַנְּסִים בְּהֵן
 95 גְּדוֹל לקדש הקדשים בשיעור מֵלֵא חֲפָנָיו בְּיוֹם הַצִּיפּוֹרָים, וכיון
 96 שאין שיעור קבוע למלא חופניו, שהרי הדבר תלוי בידיו של הכהן
 97 הגדול, לפיכך עשו שלשה מנים, שבודאי יספיקו לכל כהן גדול,
 98 וְהַשָּׂר – הקטורת שנשארה מאותם שלשה מנים, היתה נִתְּנָה
 99 לְאוּמָנִין בְּשִׁבְרָן.
 100 מביאה הגמרא ברייתא נוספת בענין זה: בְּדִתְנִיָּא, מוֹתֵר הַקְמָרָת,
 101 מָה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ, מְפָרְשִׁין (ממנה) ממעות בדק הבית את שִׁבְרָן
 102 הָאוּמָנִין, וּמְחַלְלִין אוֹתָהּ על אותם מְעוֹת הָאוּמָנִין, וְנִתְּנִין אוֹתָהּ
 103 [– את הקטורת] לְאוּמָנִין בְּשִׁבְרָן, וְחוֹזְרִין וְלוֹקְחִין אוֹתָהּ מֵהָאוּמָנִים
 104 מֵתְרוּמָת הַלְשָׁכָה הַחֲדָשָׁה, ויכולים להקטירה בשנה החדשה.

בתורה. **אָמַר רַב הוּנָא, מַאי קְרָאָה** – כיצד נדרש מנין זה מפסוקי
 פרשת הקטורת עצמה, שנאמר (שמות ל לד) 'קח לך סמים נטף ושחלת
 וְחִלְבֵּנָה סָמִים וּלְבִנָּה זָכָה בַד בְּבַד יִדְוָה, וְיֵשׁ לְדַרוּשׁ אֶת הַפְּסוּק כִּי,
 'קַח לְךָ סָמִים, תְּרִי – הָרִי אֱלוֹ שָׁנִים, שְׁמִיעוּט רְבִים שָׁנִים. נְטָף
 וְשִׁחֲלָת וְחִלְבֵּנָה' הֵם שְׁלֹשָׁה, וְיַחַד עִם הַסָּמִים הָאֵל – הָרִי הֵם הַמְּשָׁה.
 וְסָמִים' אֲחֵרֵינוּ – וְנֹאמַר שׁוֹב בַּפְּסוּק 'סָמִים, וְהֵינּוּ כְּאוֹתוֹ מִנִּין
 סַמְמִינִים הַמוּזְכָּר קוּדֵם, וְהֵינּוּ הַמְּשָׁה נוֹסְפִים, הָאֵל – הָרִי הֵם בִּיחוד
 עֲשָׂרָה. וְלְבִנָּה זָכָה, תָּד – הָרִי זֶה אֶחָד נוֹסֵף, הָאֵל תָּד כְּרִי – הָרִי הֵם
 יַחַד אֶחָד עֶשְׂרֵה סַמְמִינִים.
 הגמרא מנסה לדרות את דרשתו של רב הונא. מקשה הגמרא:
 וְאִימָא – שְׁמָא נֹאמַר שֶׁהַפְּסוּק נִדְרַשׁ בְּאוֹפֵן אַחֵר, וְכִן נִדְרַשׁ, 'סָמִים'
 הַאֲמֹרִים בְּתַחֲלִיל הַפְּסוּק, הֵם לְכֹלל כֹּל מִיַּיִן סַמְמִינִים. נְטָף
 וְשִׁחֲלָת וְחִלְבֵּנָה, זֶהוּ הַפְּרָט, שֶׁהֵרִי פִירְטָה הַתּוֹרָה שְׁלֹשָׁה מִיַּיִן
 מְסוּיָמִים, וּבְתִיבַת 'סָמִים' שֶׁכָּתַב הַפְּסוּק לְבִסּוּף, הָזֶה וְכֹלל כֹּל מִיַּיִן
 סָמִים, וְאַחַת מִשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִיִּדוּת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרַשְׁתָּ בָהֶן הִיא זֶה,
 שְׁבַמְקוּם שֶׁכָּתַבָה הַתּוֹרָה 'כֹּלל, וּפְרָט, וְכֹלל, אִי אֵתָּה דָן אֵלָּא כְּעִין
 הַפְּרָט – אִין אַתָּה מְרַבָּה מִהַכֹּלל אֵלָּא דְבָרִים הַדּוּמִים לְפִרְט, וְאִף כַּאֲן
 נֹאמַר, מָה הַפְּרָט מְפֹרָשׁ – כְּמוֹ שֶׁכָּל אֶחָד מֵהַסַּמְמִינִים שֶׁפִּירְטָה
 הַתּוֹרָה, הוּא דְכָר שְׁקוּמָר וְעוֹלָה – שֶׁעֲשֵׂנו עוֹלָה זֹקֵף כְּמַקְל, וְאִינוּ
 נוֹטֵה לְצַדוּדִים, וְרִיחוֹ נוֹדָף, אֵף מִהַכֹּלל יֵשׁ לְרַבּוּת בְּלִי דְכָר שְׁקוּמָר
 וְעוֹלָה וְרִיחוֹ נוֹדָף, אִךְ לֹא בֵּאָה הַתּוֹרָה לְמוֹר בַּפְּסוּק זֶה אֵת מִנִּין
 הַסַּמְמִינִים, אֵלָּא רַק לְלַמַּד שֶׁיֵּשׁ לְהַבִּיא מִיַּיִן סַמְמִינִים שֶׁעֲשֵׂנו עוֹלָה
 זֹקֵף, וְרִיחֵם נוֹדָף.
 מנסה הגמרא לתרץ: וְכִי תִּמָּא – וְאִם תִּרְצָה לְתַרְץ וְלוֹמַר שֶׁלֹּא יִתְּכֵן
 שֶׁהַפְּסוּק בֵּא לְדַרְשָׁת 'כֹּלל וּפְרַט וְכֹלל, דָּאֵם בְּזֵן, לְכַתּוּב קְרָא תָּד
 פְּרָטָא – הִיא לְתוֹרָה לְכַתּוּב רַק פְּרַט אֶחָד. נְטָף אוֹ שִׁחֲלָת אוֹ חִלְבָּנָה,
 וּמִכָּךְ שֶׁכָּתַבָה הַתּוֹרָה אֵת שְׁלֹשָׁתָם מוֹכֵחַ שֶׁאִין כּוּוֹנָתָה שֶׁנִּדְרַשׁ אֵת
 הַפְּסוּק בְּכֹלל וּפְרַט וְכֹלל. דּוּחָה זֹאת הַגְּמָרָא: לֹאִי – בְּאֵמַת מִיִּצְרָךְ
 צְרִיכִי – נִצְרַכִּים שְׁלֹשַׁת הַמִּינִים לְהִיּוֹת מְפֹרָשִׁים בְּתוֹרָה, דָּאִי כְּתִיב
 שֶׁאֵם הִיא הַפְּסוּק כּוּוֹב רַק נְטָף, שְׁהוּא שְׂרָף הַיּוֹצֵא מִן הַאֵילָן, הָיָה
 אֲמִינָא – הֵייתִי סְבוֹר לְוַמַּר שֶׁיֵּשׁ לְלַמּוֹד מִפְּרַט' זֶה שֶׁאֵף הַכֹּלל עוֹסֵק
 בְּדָבָרִים הַדּוּמִים לוֹ, וְהֵינּוּ שְׂרַק מִן אֵילָן, אִין – אִכֵּן אֲפִשֵׁר לְהַבִּיא
 לְסַמְמִינֵי הַקְּטוֹרֶת, אֲכַל גִּידוּלֵי קִרְקַע, כְּגוֹן עֲשִׂבִים, לֹא. מְשׁוּם הֵכִי
 – לִכֵּן כְּתִיב הַפְּסוּק וְשִׁחֲלָת, שׁוֹ צִיפּוֹרִין, שְׁהִיא גִידוּלֵי קִרְקַע. וְאִי
 כְּתִיב הַפְּסוּק רַק וְשִׁחֲלָת, הָיָה אֲמִינָא – הֵייתִי סְבוֹר לְוַמַּר שְׂרַק
 גִּידוּלֵי קִרְקַע, אִין – אִכֵּן יִתֵּן לְהַבִּיאֵם, אֲכַל מִן אֵילָן, אִימָא לֹא –
 הֵייתִי אֹמֵר שֶׁאִי אֲפִשֵׁר לְהַבִּיא לְקְטוֹרֶת. מְשׁוּם הֵכִי כְּתִיב הַפְּסוּק
 אִף נְטָף. וְזֶה שֶׁכָּתַבָה הַתּוֹרָה 'חִלְבֵּנָה, לְגוֹפִיָּה אֵתָּא – בֵּא הַפְּסוּק
 לְלַמַּד עַל חִלְבָּנָה עֲצֻמָּה, שֶׁאֵם לֹא הִיתָה כְּתוּבָה בְּפִירוּשׁ לֹא הִיא
 נִיתֵן לְהַקְטִירָה, מִפְּנֵי שְׂרִיחָה רָעָה. וְנִמְצָא אִיפּוֹא שֶׁהוֹצֵרְכָה הַתּוֹרָה
 לְפִרְט אֵת שְׁלֹשַׁת הַמִּינִים, וְאֵם כֵּן יֵשׁ לְדַרוּשׁ אֵת הַפְּסוּק בְּדֶרֶךְ שֶׁל
 כֹּלל וּפְרַט וְכֹלל, וְלֹא לְדַרוּשׁ מִמֶּנּוּ אֵת מִנִּין שֶׁנִּדְרַשׁ אֵתוֹ בְּדֶרֶךְ
 מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא: אֵם בְּזֵן, שְׁבֵא הַפְּסוּק רַק כְּדִי שֶׁנִּדְרַשׁ אֵתוֹ בְּדֶרֶךְ
 כֹּלל וּפְרַט וְכֹלל, מִ'קַּח לְךָ' נִפְקָא לִיָּה – נִיתֵן לְדַרוּשׁ כֵּן מִתְחִילַת
 הַפְּסוּק, שֶׁנֹּאמַר 'קַח לְךָ', וְלֹא הִיתָה הַתּוֹרָה צְרִיכָה לְכַתּוּב גַּם 'סָמִים',
 וּמִכָּךְ שֶׁכָּתַבָה הַתּוֹרָה אֵת שְׁנֵיהֶם, יֵשׁ לְדַרוּשׁ שְׁבֵא הַפְּסוּק גַּם לְדַרְשָׁת
 מִנִּין הַסַּמְמִינִים וְכַדְבְּרֵי רַב הוּנָא, וְגַם לְדַרוּשׁ כֹּלל וּפְרַט וְכֹלל, וְכִמוֹ
 שִׁיבָאָר לְהֵלֵן.
 ממשיכה הגמרא ומקשה על דרשתו של רב הונא: וְאִימָא – שְׁמָא
 נֹאמַר שֶׁ'סָמִים' בְּתִרְאִי – הַאֲחֵרוֹנִים, תְּרִין נִינְהוּ – רַק שָׁנִים הֵם,
 בְּ'סָמִים' קְרָאִי – כְּמוֹ לְשׁוֹן 'סָמִים' הַרְאִשׁוֹן שֶׁבַּפְּסוּק, שֶׁדִּרְשָׁנוּהוּ עַל
 שְׁנֵי מִינִים בְּלַבַּד, וּמִנִּין לְוַמַּר שֶׁ'סָמִים' הַשְּׁנִיִּים הֵם מְשֻׁמָּה, כְּמִנִּין
 הַסָּמִים הַרְאִשׁוֹנִים עִם שְׁלֹשַׁת הַמִּינִים הַמְּפֹרָשִׁים בַּפְּסוּק. מִתְרַצָּת
 הַגְּמָרָא: אֵם בְּזֵן, שְׁבַמִּילָה 'סָמִים' כִּיּוֹן הַפְּסוּק לְשֵׁנִי מִיַּיִן בְּלַבַּד,
 נִתְּכֹב – הִיא לְפִסּוּק לְכַתּוּב בְּתַחֲלִיל 'סָמִים, סָמִים' בְּתִרְאִי תְּרִי –
 בִּיחוד, וְסוּף – וְאַחֲרֵיהֶם נִתְּכֹב 'נְטָף וְשִׁחֲלָת וְחִלְבֵּנָה, וְהֵינּוּ יוֹדְעִים
 שֶׁכֹּל 'סָמִים' מְלַמַּד עַל שָׁנִים, וּמִכָּךְ שֶׁכָּתַב הַפְּסוּק אֵת הַנְּטָף וְשִׁחֲלָת
 וְחִלְבָּנָה' לְפָנֵי תִיבַת 'סָמִים' הַשְּׁנִיָּה, יֵשׁ לְדַרוּשׁ שֶׁ'סָמִים' זֶה הוּא

הַגְּמָרָא מְבִיאָה בְּרִייתָא נוֹסֶפֶת בְּעִנְיַן מוֹתֵר הַקְּטוֹרֶת: תְּנִי רַבְּנֵן, מוֹתֵר
 הַקְּטוֹרֶת – אוֹתוֹן שֶׁאֲרִיּוֹת קְטוֹרֶת שֶׁנִּשְׂאָרוֹ בְּכֹל שָׁנָה, מֵאוֹתָם שְׁלֹשָׁה
 מִנִּים שֶׁל יוֹם הַכְּפֹרִים, הִיא מֵתֹאסֵף מֵהֶם לְאַחַר שָׁנִים רַבּוֹת כְּמוֹת
 קְטוֹרֶת הַמְּסִיקָה לְחֻצֵי שָׁנָה, וְלִכֵּן אֵחַת לְשָׁשִׁים אוֹ לְשִׁבְעִים שָׁנָה,
 הָיָה מְפֹטְמִין אוֹתָהּ – מְכִינִים אֵת הַקְּטוֹרֶת שֶׁל אוֹתָהּ שָׁנָה לְחֻצָּאִין –
 בְּחֻצֵי מוֹדְשִׁיעוּרִים שֶׁל הַכְּנַתָּה הַמְּנוּיִים בְּבְרִייתָא לְעִיל (ע"כ), כִּיּוֹן
 שֶׁהַחֻצֵי הָאֲחֵר הִיא בֵּא מֵאוֹתָם שִׁירִיִּים, אֲמַנֵּם כִּיּוֹן שֶׁאִין כֹּל הַחוֹפְנִיִּים
 שׁוֹרֵת, לְפַעֲמִים הִיא מְשִׁתִּיר לְאַחַר שְׁשִׁים שָׁנָה חֻצֵי מְכַמּוֹת הַקְּטוֹרֶת
 שֶׁל שָׁנָה שְׁלִימָה, וְלַפְעַמִּים לְאַחַר שְׁבַעִים שָׁנָה. וְלִפְיֵךְ – כִּיּוֹן שֶׁזֵּי
 פְּעַמִּים שְׁפִיטְמוּ אֵת הַקְּטוֹרֶת בְּחֻצֵי שִׁיעוּרָה, יְחִיד שְׁפִיטָם לְחֻצָּאִין,
 תִּיבֵי כְּרַת, כִּיּוֹן הַמְּפַטֵּם אֵת הַקְּטוֹרֶת, אִף שֶׁלֹּא פִיטְמָה בְּשִׁיעוּר
 שֶׁמְפַטְמִים כֹּל שָׁנָה, דְּכָרִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בְּזֵן גְּמַלְיָאֵל, שְׁאֲמַר מְשׁוּם
 תְּפִנָּה, אֲכַל שְׁלִישׁ וְרִבְעֵי מְשִׁיעוּר הַפִּיטוּם לֹא שְׁמַעְתִּי שֶׁזֵּי עוֹשִׂים
 כֵּן, לְהַשְׁהוֹת אֵת שִׁירֵי הַקְּטוֹרֶת לְתַשְׁעִים אוֹ מֵאָה שָׁנָה, עַד שֶׁלֹּא הִי
 צְרִיכִים לְהַכִּין אֵלָּא שְׁלִישׁ הַשִּׁיעוּר, וְכִיּוֹן שֶׁלֹּא הִי עוֹשִׂים כֵּן, מִמִּילָא
 יוֹדֵד הַמְּפַטֵּם בְּשִׁיעוּר שֶׁל שְׁלִישׁ אוֹ רִבְעֵי. פְּטוּר. מְבִיאָה הַבְּרִייתָא אֵת
 דַּעַת הַחוֹלְקִים: וְחֻקִּים אוֹמְרִים, אִם הִיא רּוּצָה, בְּכָל יוֹם הִיא מְתַקֵּן
 בְּמִתְבַּנְתָּה כְּשִׁיעוּר הַנְּצָרָךְ לְאוֹתוֹ יוֹם, וְהִיא מְכַנֵּס לְהַקְטִיר, וְלִכֵּן
 אִף יַחֲדֵי הַמְכִּיּוֹן קְטוֹרֶת בְּשִׁיעוּר מִנָּה אֶחָד, חֵיב כְּרַת.
 אומרת הגמרא: דִּין זֶה שֶׁל חֻקִּים, מְסִיעֵ לִיָּה לְרַבָּא, דְּאֲמַר רַבָּא,
 שְׁמֵן הַמְּשָׁה שְׁפִטְמִין לְחֻצָּאִין [פְּטוּר, שְׁנֹאמַר (שמות ל לב)
 'וּבְמִתְבַּנְתּוֹ לֹא תַעֲשׂוּ כְּמָהוּ, רַק כְּמָהוּ מִמֶּשׁ הוּא דְלֹא תַעֲשׂוּ,
 אֲכַל לְחֻצָּאִין, עֲשׂוּ. קְטוֹרֶת שְׁפִטְמָה לְחֻצָּאִין], כְּלוּמַר, בְּחֻצֵי
 מִהַשִּׁיעוּרִים הַמְּנוּיִים בְּבְרִייתָא, אוֹ אִף בְּפַחוֹת מִכָּךְ, תִּיבֵי כְּרַת, דְּכַתִּיב
 (שם פסוק לו) 'וְהַקְּטוֹרֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְּמִתְבַּנְתָּה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֵם, וְיֵשׁ
 לְדַרוּשׁ מִלְשׁוֹן הַפְּסוּק שֶׁכָּל שִׁיעוּר שֶׁתַּעֲשֶׂה – שְׂרָאוֹי הַהִיעֵשׂוֹת
 לְצוּרָךְ גְּבוּרָה, אֲסוּר הַדְּהִיט לְהַכִּין, וְהָאֵ אֲפִשֵׁר דְּעֵבְדָּה – וְהִירֵי יוֹכֵל
 לְהַכִּין אֵת שִׁיעוּר הַקְּטוֹרֶת פְּרָם וְ-חֻצֵי בְּשִׁחֲרִית, וּפְרָם בִּין הַעֲרִבִים,
 וְלִכֵּן יַחֲדֵי הַמְכִּיּוֹן אֲפִילוֹ מִנָּה אֶחָד, חֵיב כְּרַת.
 הגמרא מביאה ברייתא נוספת בענין הכנת הקטורת: תְּנִי רַבְּנֵן, הִי
 מְחִירִין – אֵת הַקְּטוֹרֶת לְמַכְתָּשֶׁת פְּעַמִּים בְּשָׁנָה, לְחֹזֵר
 וְלְשׁוּקָה כְּדִי לְחַדֵּשׁ אֵת יְרִיחָה. דִּין נוֹסֵף: בְּיָמוֹת תְּהַמָּה, פְּוִזְרָה – הִי
 מְפֹרִים אֵת הַקְּטוֹרֶת, כְּדִי שֶׁלֹּא תִתְעַפֵּשׂ. וְכִימֹת הַנְּשָׁמִים הִי
 מְנִיחִים אוֹתָהּ כְּשֶׁהִיא צְבוּנָה – מוֹנַחַת בְּעִרְמִיָּה אֵחַת, וְאִינָה מְפֹזֶרֶת,
 כְּדִי שֶׁלֹּא תִפְגֵּן [וְ-יִתְבַטֵּל] יְרִיחָה. דִּין נוֹסֵף: וּבְשֶׁהוּא שׁוֹחֵק אֵת
 הַקְּטוֹרֶת, אוֹמַר הַמְּמוּנָה לְשׁוּחֵק, 'הִדְקֵה הַיֵּטֵב, הַיֵּטֵב הַדֵּק' – כְּתוּב
 הַיֵּטֵב אֵת הַקְּטוֹרֶת, שֶׁתְּהִיָּה דֵקָה, דְּכָרִי אֲכַא יוֹסִי בְּזֵן יוֹחֲנָן. מִמְּשִׁיכָה
 הַבְּרִייתָא: וְשֶׁלֹּא מִנִּין יִתְרִין הִי בְּקְטוֹרֶת, שְׁמַחֵן כְּהֵן גְּדוּל מְכַנֵּס
 מֵלֹא חֲפְנֵי בְּיוֹם הַכְּפֹרִים לְהַקְטִיר בְּקֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים, וְזוֹת אוֹתָהּ
 לְמַכְתָּשֶׁת עֵרַב יוֹם הַכְּפֹרִים, וְשׁוֹחֲקֵן יָפָה יָפָה, כְּדִי שֶׁתִּהְיֶה דְּקָה
 מִן הַדְּקָה' – דְּקָה בִּיּוֹתֵר.
 מבאר הגמרא: עֲטוּמוּ שֶׁל דִּין זֶה הוּא בְּתִרְאִי בְּבְרִייתָא, נֹאמַר
 בַּפְּסוּק לְגַבֵּי הַקְּטוֹרֶת הַקְּטוֹרֶת בְּיוֹם הַכְּפֹרִים (ויקרא טו ז), וְלִקַּח מֵלֹא
 הַמְּחֻקָּה גְּחִלֵי אֵשׁ מֵעַל הַמְּזוּבָּה מִלְּפָנֵי ה', וּמֵלֹא חֲפְנֵי קְטוֹרֶת סָמִים
 דְּקָה וְהִבִּיא מְבִית לְפָרְכָת, וְלִכְאוּרָה קֶשֶׁה, דְּקָה, מָה תְּלַמּוֹד לְוַמַּר
 – מָה בֵּא הַפְּסוּק לְלַמַּד בְּכֵךְ, וְהֵלֵל כְּבֵד נֹאמַר בְּקְטוֹרֶת שְׁבַכֵּל יוֹם
 וְיוֹם (שמות ל לו) 'וְשִׁחֲקָה מִנְּמָה הַדֵּק, וְאֵם כֵּן מָה תְּלַמּוֹד לְוַמַּר דְּקָה,
 אֵלָּא כְּדִי שֶׁתִּהְיֶה הַקְּטוֹרֶת שֶׁל יוֹם הַכְּפֹרִים דְּקָה מִן הַדְּקָה, וְלִכֵּן הִיא
 מְחִירָה לְמַכְתָּשֶׁת בְּעֵרַב יוֹם הַכְּפֹרִים, וְחֹזֵר וְשׁוּחֻקָה בָּהּ.
 הגמרא מבררת את דברי הברייתא: אֲמַר מַר, בְּשֶׁהוּא שׁוֹחֵק אוֹמַר
 הַיֵּטֵב הַדֵּק הַדֵּק הַיֵּטֵב! אומרת הגמרא: דִּין זֶה מְסִיעֵ לִיָּה לְרַבִּי
 יוֹחֲנָן, דְּאֲמַר רַבִּי יוֹחֲנָן, שֶׁשֶׁם שֶׁהַדִּיבּוֹר רַע לִיּוֹן, כְּלוּמַר, אִם בְּנֵי
 אָדָם מְדַבְּרִים בְּסוּף לִיּוֹן, הַדְּבַר מִיּוֹק לוֹ, בְּזֵן הַדִּיבּוֹר יָפָה לְבָשָׂמִים,
 וּמְחַמַּת כֵּן הִיא הַמְּמוּנָה מְדַבֵּר עִם הַשׁוּחֵק וְאוֹמַר לוֹ 'הִדְקֵה הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב
 הַדֵּק', וְלֹא רַק רּוּמוֹ לוֹ שִׁיעֵשָׂה כֵּן.
 הגמרא מביאה מימרות לגבי מנין סממני הקטורת: אֲמַר רַבִּי יוֹחֲנָן,
 אֶחָד עֲשָׂר סַמְמִינֵי נֹאמְרוּ לוֹ לְמִשָּׁה בְּסִינֵי שְׁצִרְכִים לְהִינְתָן
 בְּקְטוֹרֶת, וְהֵינּוּ שְׁבַעֵה נוֹסְפִים עַל אוֹתָם אַרְבַּעַה סַמְמִינִים שֶׁהַתְּפִרְשׁוּ

59 סמים שאינם מקטרים ועולים כשרים לקטורת: **יִישׁ לְקִישׁ אָמֵר**, אין
60 צורך בדרשה כדי ללמד שסממני הקטורת צריכים להיות ממין
61 שעשנם קוטר ועולה, אלא יש ללמוד זאת מ**נוֹפֶה** – מעצם המילה
62 קטורת, **מֵה** הוא ל**שׁוֹן קְמַרְתִּי**, **דְּבַר שְׁקוּמְרָ וְעוֹלָה**.
63 הגמרא מביאה מימרא השייכת לסממני הקטורת: **אָמֵר רַבִּי הֵנָּה פֶּר
64 בּוֹנָא אָמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן חֲסִידָא, כֹּל תַּעֲנִית שְׂאִין בֵּהּ מְפּוֹשְׁעֵי**
65 **יִשְׂרָאֵל, שְׁחֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה וּמְתַעֲנִים, אֵינָה חֲשׁוּבָה תַּעֲנִית, שְׁהָרִי**
66 **חֲלָבְנָה רִיתָה רַע, וְאֵף עַל פִּי כֵן מִנְאָה הַכְּתוּב עִם סַמְמֵי קְמַרְתִּי.**
67 דרשה נוספת להלכה זו: **אֲבִי אָמֵר, מֵהֲכָא – מִפְּסוּק זֶה יֵשׁ לְלַמּוּד**
68 **שְׁכַל תַּעֲנִית צָרִיךְ שִׁיעֲטַרְפוּ אֵלֶיהָ מְפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁנֵאמֹר (עמט טו)**
69 **וְאֶגְדַּתְּוּ עַל אֲרָץ יִסְדָּה, וְהֵינְנוּ שְׂכֵאשֶׁר כֹּל יִשְׂרָאֵל מֵאוֹגְדִים יַחַד,**
70 **וְאֵף הַפּוֹשְׁעִים שְׂבָחָם, אִזּוּ מִתְקִיִּים עַל אֲרָץ יִסְדָּה, וְהֵינְנוּ שְׁה' מֵיִסֹּד**
71 **אֵת עוֹלְמוֹ עֲבוּרָם.**
72 שנינו במשנה: **וְהֶסֶף בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, שֶׁאֵף הוּא בְּכֹל חֵיבֵי כֶּרֶת.**
73 מביאה הגמרא ברייתא בענין זה: **תַּנּוּ רַבְנָנָּה, הֶסֶף בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה**
74 **לְבַהֲמָה, וְכֵן הֵסֵךְ בֵּהּ בָּלִים, פְּטוּר. וְכֵן הֵסֵךְ לְגוֹף עוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים,**
75 **וְלַמְתִּים, פְּטוּר.**
76 הגמרא מבארת את הטעמים בדינים שכתבה הברייתא. מקשה
77 הגמרא: **בְּשֶׁלֶמָא – מוֹבֵן הַחֶלֶק הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַבְּרִייתָא, שֶׁהֵסֵךְ עַל**
78 **בְּהֵמָה וְכֹלִים פְּטוּר, כִּיּוֹן דְּכֵתִיב (שמות ל לא) עַל בֶּשֶׂר אָדָם לֹא יִיבָד, וְכֵתִיב**
79 **וְכַהֲמָה וְכֹלִים לֹא אָדָם נִינְהוּ. וְאֵף הַדִּין הָאֲחֵרוֹן שֶׁל הַבְּרִייתָא**
80 **מוֹבֵן, שֶׁהֵסֵךְ עַל מְתִים נְפִי פְּטוּר, דְּכִיּוֹן דְּמִית לִיה, מֵת' מִיִּבְרִי, וְלֹא**
81 **וְלֹא 'אָדָם' – כִּיּוֹן שֶׁמֵת הָאָדָם, הִרִי הוּא קְרוֹי 'מֵת' וְלֹא 'אָדָם'. אָלָא**
82 **הֵסֵךְ עַל עוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים, אֲמַאי – מְדוּעַ הוּא פְּטוּר, הֵא אָדָם נִינְהוּ**
83 **– הִרִי אֵף גוֹי קְרוֹי 'אָדָם', וְיֵשׁ לְחֵיב אֵת הֵסֵךְ עֲלָיו. מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא:**
84 **לֹאִי – בֵּאֲמַת אִין הַגּוֹיִים קְרוֹיִים 'אָדָם', דְּכֵתִיב (יחזקאל לד לא) וְאֶתְּנֶן**
85 **צִאֲנֵי צִאֲן מְרַעֲיֵי אָדָם אֲתֶם, וְיֵשׁ לְדַרוֹשׁ מִהַפְּסוּק שֶׁרַק אֲתֶם,**
86 **יִשְׂרָאֵל, קְרוֹיִין 'אָדָם', וְאִין הַעוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים קְרוֹיִין אָדָם. וְלִכֵּן הֵסֵךְ**
87 **מִשְׁמֵן הַמִּשְׁחָה עַל בֶּשֶׂר, פְּטוּר.**
88 מקשה הגמרא: כיצד ניתן לומר שאין הגויים מכונים 'אדם', והכתוב
89 בתורה לגבי שלל מלחמת מדין (במדבר לז) **וְנִפְשׁ אָדָם שִׁשָּׁה עָשָׂר**
90 **אֲלֶף, הִרִי שְׂכִינְתָה הַתּוֹרָה אֵת הַמְדִינִים בְּשֵׁם 'אָדָם'. מִתְרַצַּת**
91 **הַגְּמָרָא: אָמֵר לִיה, הֵהוּא לְאַפְּוֹקֵי בְּהֵמָה – לִשׁוֹן 'אָדָם' שֶׁבִּפְסוּק בֵּא**
92 **רַק כִּדִּי לְהוֹצִיא אֵת הַמְנִוּיִים בִּפְסוּק זֶה מִכֹּל הַבְּהֵמוֹת שֶׁהוֹצִירו**
93 **בִּפְסוּקֵי הַקּוּדְמִים, וְלֹא יִכְלָה הַתּוֹרָה לְהַמְנִיעַ מִלְּכַתּוּב לִשׁוֹן 'אָדָם'**
94 **כִּדִּי שְׂדַעַד עַבְדֵי הַמְדוּבָר, אֲבָל בְּסַתֵּם מִקּוֹמוֹת שֶׁכְּתַבָּה הַתּוֹרָה 'אָדָם',**
95 **כוֹוֹנָה דּוּקָא לְיִשְׂרָאֵל.**
96 ממשיכה הגמרא ומקשה: **וְהַכְּתִיב בְּסַפֵּר יוֹנָה (ד יא) וְאֵנִי לֹא אָהוּם**
97 **עַל נִינְוָה וְגו', הֵעִיר הַגְּדוּלָּה אֲשֶׁר יֵשׁ בֵּהּ הַרְבֵּה מִשְׁתִּים עֲשָׂרָה רַבּוֹא**
98 **אָדָם אֲשֶׁר לֹא יָדַע בֵּין יִמִּינוּ לְשִׁמְאֵלוֹ וְכִהֲמָה רַבָּה, הִרִי שְׂכִינְתָה**
99 **הַתּוֹרָה אֵת הַגּוֹיִים שֶׁבְּנִינְהָ בְּשֵׁם 'אָדָם'. מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: הֵהוּא –**
100 **לִשׁוֹן 'אָדָם' הָאֲמוּרָה שֶׁ, לְאַפְּוֹקֵי בְּהֵמָה – לְהוֹצִיאֵם מִכֹּל הַבְּהֵמוֹת**
101 **שֶׁהוֹצִירו אֵף הֵם בִּפְסוּק.**
102 הגמרא מבארת באופן אחר מדוע הֵסֵךְ עַל עוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים פְּטוּר.
103 תירוץ נוסף: **וְאִיִּבְעִית אֵימָא, בֵּאֲמַת אֵף עוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים קְרוֹיִים 'אָדָם',**
104 **וּמְכַל מְקוּם הֵסֵךְ עַל גּוֹפֵם פְּטוּר, וְהֵינְנוּ בְּדַקְרָתֵי תַנּוּא קְמִיָּה דְּרַבִּי**
105 **אֲלֶעָזָר – כִּפִּי שֶׁשָׁנָה הִתְנַה בְּבְרִייתָא לִפְנֵי רַבִּי אֲלֶעָזָר, כֹּל שִׁישְׁנֵנוּ**
106 **בְּיָסְדָּה – כֹּל מִי שֶׁמּוֹחֵד שֶׁלֹּא לִסוּךְ אֵת עֲצָמוֹ אוֹ אֵת אַחֲרִים, יִשְׁנֵנוּ**
107 **בְּיָסְדָּה – הוּא כְּלוּל בְּמָה שֶׁאֲמַרְהָ תּוֹרָה: עַל בֶּשֶׂר אָדָם לֹא יִיבָד, וְהֵסֵךְ**
108 **עֲלָיו חֵיב. וְאֵילוֹ כֹּל מִי שֶׁאֵינֵנוּ בְּיָסְדָּה, וּבְכֹל זֶה עוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים**
109 **שֵׁאִינֵם מְצוּיִים שֶׁלֹּא לִסוּךְ אֵת עֲצָמָם אוֹ אֵת אַחֲרִים, אֵינֵנוּ בְּיָסְדָּה**
110 **– אֵף יִשְׂרָאֵל הֵסֵךְ אוֹתוֹ אֵינוֹ חֵיבֵי כֶּרֶת.**
111 הגמרא מביאה ברייתא נוספת בענין זה: **תַּנּוּא אֲיָדָה – שְׁנֵינוּ בְּבְרִייתָא**
112 **אֲחֵרָת, הֶסֶף בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה לְבַהֲמָה, וְכֹלִים, לְעוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים,**
113 **וְמְתִים, פְּטוּר. וְהֵסֵךְ לְמַלְּכִים, וְלְכַהֲנִים גְּדוּלִים, לְאַחַר שֶׁכִּבְּר נִמְשָׁחוּ**
114 **פַּעַם אַחַת כְּדִין, רַבִּי מְאִיר מְחִיב, וְרַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר. מִבְּרַת**
115 **הַבְּרִייתָא: וְכַהֲמָה הַשִּׁיעוֹר שֶׁיּוֹבֵד וְיֵהָא תְּחִיב כֶּרֶת. רַבִּי מְאִיר אָמֵר,**
116 **כֹּל שֶׁהוּא. רַבִּי יְהוּדָה אָמֵר, חֵיבֵי רַק אֵם נִתֵּן מִהַשְׁמַן בְּשִׁיעוֹר בְּרִית.**

1 חמשה, גם כנגד ה'סמים' הראשון וגם כנגד שלשת המינים שבפסוק.
2 הגמרא מביאה תנא שדרש את הפסוק בדרך 'כלל ופרט וכלל': **דְּבִי**
3 **רַבִּי יִשְׁמַעֲלָ תַנּוּ – בְּבֵית מְדַרְשׁוֹ שֶׁל רַבִּי יִשְׁמַעֲלָ דְרָשׁוּ אֵת הַפְּסוּק**
4 **כֶּךְ, נֵאמַר בִּפְסוּק 'קַח לָךְ סַמִּים נְטָף וְשַׁחֲלֵת וְחֲלָבְנָה סַמִּים וְלִבְנָה**
5 **זָבָה, וְיֵשׁ לְדַרוֹשׁ כֶּךְ, 'סַמִּים' הַכְּתוּב רֵאשׁוֹן, וְהוּא כֹּלֵל, שְׂכּוּלֵל כֹּל מִינֵי**
6 **סַמִּים. 'נְטָף וְשַׁחֲלֵת וְחֲלָבְנָה, זֶהוּ פֶרֶט, שֶׁפִּירְטָה הַתּוֹרָה אֵת הַמִּינִים**
7 **הַמְסוּיִים שִׁישׁ לְהַבִּיא. וּבִלְשׁוֹן 'סַמִּים' הַכְּתוּב שֵׁנִי, חוֹד הַפְּסוּק וְכֹלֵל**
8 **כֹּל מִינֵי סַמִּים. וְאוֹפֵן הַדְּרָשָׁה הוּא, שֶׁכְּשֶׁכְּתַבְהָ הַתּוֹרָה כֹּלֵל וּפֶרֶט**
9 **וְכֹלֵל, אִי אֲתָה הֵן לְרַבּוֹת מִהַכֹּלֵל אֲלָא דְבָרִים שֶׁהֵם בְּעֵין הַפֶּרֶט, מֵה**
10 **הַפֶּרֶט מְפּוֹרָשׁ דְּבַר שְׁקוּמְרָ וְעוֹלָה – שֶׁעֲשֵׂנוּ עוֹלָה זָקוּף כַּמְקַל, וְרִיחֹו**
11 **נִדְרָה, אֵף מִהַכֹּלֵל יֵשׁ לְרַבּוֹת שְׁנִיתָ לְהַבִּיא כֹּל דְּבַר שְׁקוּמְרָ וְעוֹלָה,**
12 **וְרִיחֹו נִדְרָה. מְסִימָת הַבְּרִייתָא וְאוֹמַרְתָּ: אוֹ אֵינוֹ אֲלָא כֹּלֵל בְּכֹלֵל**
13 **רֵאשׁוֹן, וּפֶרֶט בְּפֶרֶט רֵאשׁוֹן, אֲמַרְתָּ, לֹא, הֵא אִין לָךְ עֲלִידָ דְּלוֹן**
14 **בְּלִשׁוֹן אֲחֵרוֹ, אֲלָא בְּלִשׁוֹן רֵאשׁוֹן.**
15 מבארת הגמרא את סיומ לשון הברייתא: **אָמֵר מַר בְּבְרִייתָא, 'אוֹ אֵינוֹ**
16 **אֲלָא כֹּלֵל בְּכֹלֵל רֵאשׁוֹן וּפֶרֶט בְּפֶרֶט רֵאשׁוֹן אֲמַרְתָּ לֹא הֵא אִין**
17 **עֲלִידָ דְּלוֹן בִּלְשׁוֹן אַחֲרוֹן אֲלָא בִּלְשׁוֹן רֵאשׁוֹן. מְבַרְרַת הַגְּמָרָא: מֵאִי**
18 **קוֹשִׁיא – מֵה הוֹקְשָׁה לְבְרִייתָא. מְבַרְרַת הַגְּמָרָה תַּחֲלִילָה אֵת הַקּוֹשִׁיא**
19 **הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁל הַבְּרִייתָא 'אוֹ אֵינוֹ אֲלָא כֹּלֵל בְּכֹלֵל רֵאשׁוֹן,**
20 **שֶׁהַבְּרִייתָא גַּם כֵּן סוֹבֵרַת כְּדַבְּרֵי רַב הוֹנָא לְעִיל שִׁישׁ לְדַרוֹשׁ מִהַפְּסוּק**
21 **שִׁישׁ אַחַד עֶשֶׂר סַמְמָנִים בְּקַטְרוֹת, וְהִבִּי קָא קְשִׁיא לִיה – כֶּךְ הוֹקְשָׁה**
22 **לֵה, שְׁמָא נֵאמַר שִׁ'סַּמִּים' בְּתַרְבֵּי – הָאֲחֵרוֹנִים, הֵם רַק תְּרִי – שְׁנִים,**
23 **כִּי 'סַמִּים' קְרַמְאֵי תַרְוִין – כְּמוֹ שֶׁ'סַּמִּים' הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁבִּפְסוּק הֵם רַק**
24 **שְׁנִים, וּמִנֵּין שֶׁ'סַּמִּים' הַשְּׁנִיִּים הֵם חֲמִשָּׁה. הִדְרִי וְשִׁנְיֵי בְּדִשְׁנֵין – חוֹד**
25 **הַתַּנּוּא וְתִירֵךְ כְּמוֹ שֶׁתִּירְצֵנוּ לְעִיל, דָּאָם בְּן שְׂכוּוֹנַת הַתּוֹרָה לְשִׁנּוֹן**
26 **בְּלִבָּה, נְכַתּוּב קְרָא 'סַמִּים, סַמִּים, נְטָף וְשַׁחֲלֵת וְחֲלָבְנָה, וּמִכֶּךְ**
27 **שֶׁכְּתַבָּה הַתּוֹרָה אֵת ה'סַמִּים' הַשְּׁנִי אַחֲרֵי שֶׁמִּנְתָּה 'נְטָף וְשַׁחֲלֵת**
28 **וְחֲלָבְנָה, מוֹכַח שֶׁהִיתָה כּוֹוֹנָה שֶׁ'סַּמִּים' הַשְּׁנִי הוּא חֲמִשָּׁה.**
29 מבארת הגמרא את הקושיא השניה של הברייתא: **וּמֵאִי פֶרֶט בְּפֶרֶט**
30 **רֵאשׁוֹן, הִבִּי קָא קְשִׁיא לִיה – כֶּךְ הוֹקְשָׁה לְבְרִייתָא, הִרִי מֵה שְׁנִיתָן**
31 **לְהַבִּיא סַמְמָנִים שֶׁהֵם מִינֵי אֵילָנוֹת, יִלְפִי – נִלְמַדִּים מִן 'נְטָף, שֶׁהוּא**
32 **מִין עֵץ. וְמֵה שְׁנִיתָתָן לְהַבִּיא סַמְמָנִים שֶׁהֵם גִּידוּלֵי קַרְקַע, יִלְפִי –**
33 **נִלְמַדִּים מ'שַׁחֲלֵת', שֶׁהִיא גִּידוּלֵי קַרְקַע, אִם כֵּן וְלִילְפִי נְמִי – וְנִלְמַד**
34 **גַּם מ'לִּבְנָה זָבָה' הַמּוֹחֲרַת בְּהַמְשַׁךְ הַפְּסוּק, אַחֲרֵי ה'סַמִּים' הַשְּׁנִי,**
35 **דָּאֵיִתִּי בְּתַר צַד – שְׁנִיתָן לְהַבִּיא סַמְמָנִים שִׁישׁ בְּהֵם רַק צַד דְּרַבְר**
36 **אַחַד, כְּלוּמַר, דְּבִיִּי – שְׁנִיתָן לְהַבִּיא בְּסַמְמֵי הַקַּטְרוֹת דְּבַר שְׁרִיחֹו**
37 **נִדְרָה, וְאֵף עַל פִּי שְׂאִין קוּמְרָ וְעוֹלָה, וְכִמוֹ הַלְּבוּנָה, שֶׁאִין עֲשֵׂנָה**
38 **עוֹלָה זָקוּף כַּמְקַל. הִדְרִי אָמֵר – חוֹרָה הַבְּרִייתָא וְתִירְצָה, אִם בְּן,**
39 **נְכַתּוּב קְרָא לְלִבְנָה זָבָה' בְּמִצְעֵי – הִיָּה לְפַסּוּק לְכַתּוּב אֵת הַלְּבוּנָה**
40 **זָכָה בְּאֲמַצְעֵ, בֵּין שְׁנֵי ה'סַמִּים', יַחַד עִם 'נְטָף וְשַׁחֲלֵת וְחֲלָבְנָה, וְתִלְיָה**
41 **מִיָּנָה – וְהֵינְנוּ לּוֹמְדִים מִמֶּנָּה שֶׁאֵף דְּבַר שֵׁאִינוֹ קוּטֵר וְעוֹלָה כְּשֶׁר**
42 **לְסַמְמֵי הַקַּטְרוֹת, וּמִכֶּךְ שֶׁלֹּא כְּתַבָּה זֹאת הַתּוֹרָה בְּאֲמַצְעֵ, אֲלָא אַחֲרֵי**
43 **שְׁנֵי ה'כֹּלִים', מוֹכַח שֶׁאִין לְלַמּוּד מִמֶּנָּה דְּבַר זֶה, אֲלָא כֹּל הַסַּמְמָנִים**
44 **צְרִיכִים לְהִיּוֹת כֵּיין 'נְטָף וְשַׁחֲלֵת וְחֲלָבְנָה' שֶׁעֲשֵׂנָם קוּטֵר וְעוֹלָה.**
45 מקשה הגמרא: הרי לא יכלה התורה לכתוב כן, **דֵּאִי בְּתַבִּיָּה לְבוּנָה**
46 **זָבָה בְּמִצְעֵי, קוּדֵם 'סַמִּים' הַשְּׁנִי הוּוִין תְּרִי עֲשָׂר – הֵינְנוּ דוֹרְשִׁים**
47 **שִׁישׁ שְׁנִים עֶשֶׂר סַמְמָנִים בְּקַטְרוֹת, שֶׁהִי הַתְּבַאֵר לְעִיל שִׁ'סַּמִּים' הַשְּׁנִי**
48 **הוּא כְּנִגְדָּה כֹּל אוֹתָם הַמְנִוּיִים קוּדֵם לְכֵן, שֶׁהֵם חֲמִשָּׁה ו'סַמִּים' הָרֵאשׁוֹן,**
49 **וְנִטְשָׁה שַׁחֲלֵת וְחֲלָבְנָה, וְאִם הִיתָה גַּם הַלְּבוּנָה זָכָה' כְּתוּבָה קוּדֵם לְכֵן,**
50 **הֵינְנוּ דוֹרְשִׁים שִׁ'סַּמִּים' הַשְּׁנִי הוּא שֶׁשֶׁה סַמְמָנִים, וּבִיחַד יְהִי סַמְמֵי**
51 **הַקַּטְרוֹת שְׁנִים עֶשֶׂר.**
52 מתרצת הגמרא: **אִם בְּן, שְׂרַצְתָּה הַתּוֹרָה שֶׁנִּלְמַד מ'לְבוּנָה זָכָה' שֶׁאִין**
53 **צוּרֵךְ בְּעֵשֶׂן הָעוֹלָה כַּמְקַל, אֵךְ רַצְתָּה גַּם שֶׁנִּדְרָשׁוּ סַמְמֵי הַקַּטְרוֹת**
54 **שֶׁרַק אַחַד עֶשֶׂר, נְכַתּוּב קְרָא 'לְבוּנָה זָבָה' בְּמִצְעֵי – בְּאֲמַצְעֵ,**
55 **ו'חֲלָבְנָה' לְבִסּוֹת, שֶׁהִרִי בֵּין כֶּךְ אִין לּוֹמְדִים שׁוּם דִּין מִיּוֹחַד מ'חֲלָבְנָה.**
56 **וּמִכֶּךְ שֶׁלֹּא עֲשֵׂתָה כֵּן הַתּוֹרָה, אֲלָא כְּתַבָּה אֵת הַלְּבוּנָה זָכָה' בְּסוֹף,**
57 **מוֹכַח שֶׁאִין לְלַמּוּד מִמֶּנָּה לְהַכְשִׁיר סַמְמָנִים שֶׁאִין עֲשֵׂנָם עוֹלָה כַּמְקַל.**
58 **הַגְּמָרָא מִתְרַצַּת בְּאוֹפֵן נוֹסֵף מִדּוּעַ אִין לְלַמּוּד מ'לְבוּנָה זָכָה' שֶׁגַּם**

המשך מעמוד קמז

1 וסברה עתה הגמרא שהמחלוקת היא לגבי מלכים וכהנים.
 2 תמחה הגמרא: כיצד אמר רבי יהודה שהסך כזית חייב, והאמר רבי
 3 יהודה בתחילת הברייתא שהסך למלכים וכהנים פטור. מתרצת
 4 הגמרא: כי פטור – מה שפטר רבי יהודה, היינו רק גבי מלכים
 5 וכהנים, אך גבי הדיינים, מחייב, ועל זה אמר ששיעור החיוב הוא
 6 בכזית.
 7 הגמרא מבררת את טעם המחלוקת בשיעור האיסור. מבררת הגמרא:
 8 רבי מאיר ורבי יהודה, כמאי פליגי – מה הוא טעם מחלוקתם לגבי
 9 שיעור איסור סיכה. מבארת הגמרא: אמר רב יוסף, בהא פליגי –
 10 בדרשה זו נחלקו, רבי מאיר סבר שיש לדרוש כך, הרי לגבי עיקר
 11 האיסור, 'על בשר אדם לא ייסך' (שמות ל לב) כתיב, וכתיב בפסוק
 12 הבא, לגבי חיוב כרת, 'ואשר יתן ממנו על זר, מה סיכה' האמורה
 13 בפסוק הראשון היא בשיעור כל שהוא, שהרי לא מצאנו בשום מקום
 14 שיש שיעור לסיכה, אף נתינה' האמורה בפסוק השני היא בכל
 15 שהוא, ואף שבסתם מקומות נתינה' היא בכזית. ואילו רבי יהודה
 16 סבר, ילפינן – יש ללמוד נתינה ד'על זר' – נתינה שנאמרה בפסוק
 17 של 'אשר יתן ממנו על זר, מנתינה ד'על זר' – האמורה בכל מקום,
 18 מה נתינה ד'על זר, שיעורה בכזית, אף נתינה ד'על זר שיעורה

19 בכזית. מסיימת הגמרא: אבל סיכה הנצרכת למימשה – למשיחת
 20 מלכים וכהנים גדולים, דברי תכל שיעורה בכל שהוא, ואין צורך
 21 בכזית.
 22 הגמרא מבארת עתה את המחלוקת הראשונה שבברייתא, לגבי הסך
 23 על מלכים וכהנים. מבררת הגמרא: ואמר רב יוסף, כמאי פליגי –
 24 במה נחלקו רבי מאיר ורבי יהודה גבי הסך על מלכים וכהנים, אם
 25 חייב או פטור. מבארת הגמרא: רבי מאיר סבר, 'ואשר יתן ממנו על
 26 זר' כתיב – נאמר בפסוק, 'אף מלך וכהן, השתא זרים נתינה – עתה,
 27 לגבי משיחה זו, דינם כזרים, שהרי אין להם צורך במשיחה זו. ואילו
 28 רבי יהודה סבר, בעינן – כדי לעבור באיסור זה יש צורך עד דאיכא
 29 זר – עד שיהיה האדם שסכים אותו זר מתחלתו ועד סופו, ואילו
 30 מלך וכהן, מעיקרא לאו זרים הוו – בתחילה לא היה דינם כזרים,
 31 שהרי היתה מצוה למושחם.
 32 הגמרא מבארת שאף במקום אחר נחלקו רבי מאיר ורבי יהודה
 33 במחלוקת דומה: אמר רב איקא בריה דרב אמי, ורבי מאיר ורבי
 34 יהודה שבברייתא זו אודו למעמייהו – הלכו לשיטתם במקום אחר,
 35 (דתניא) [דתנין] – שהרי שנינו מחלוקת זו במשנה (תרומו פ"ז מ"ב),